

## **Συμβούλιο της Επικρατείας 3760/1985 (Τμ. Α')**

**Πηγή: Ε.Δ.Κ.Α. ΚΗ' 1986, σ. 418**

**Περίληψη:** Ατύχημα εκ ναυτικής εργασίας νοείται και η νόσος, η οποία προεκλήθη ή τυχόν προϋπάρχουσα εξεδηλώθη ή επεδεινώθη εκ βιαίου συμβάντος ή εκτελέσεως αυτής υπό συνθήκας εξαιρετικά αι οποίαι υπήρξαν η κύρια αφορμή. Γνωματεύσεις ΥΕ δεσμεύουν εφόσον είναι προσηκόντως ητιολογημένοι, άλλως παρίσταται ανάγκη εκ νέου παραπομπής. Περίπτωσης ψυχωσικής νόσου.

### **Απόφαση Δικαστηρίου**

**Πρόεδρος:** κ. ΧΡ. ΦΑΤΟΥΡΟΣ

**Εισηγητής:** κ. Δ. ΜΠΡΙΟΛΑΣ

**Δικηγόροι:** κ.κ. Κ. Σουμάκης, Γ. Κόλλιας

Επειδή κατά το άρθρον 29 παρ. 3 του Ν. 3170/1955 "περί Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου" (φ. 76 Α') ως αντικατεστάθη δια του άρθρου 12 του Ν. 4502/1966 (φ. 54<sup>Α'</sup>), ως ατύχημα επερχόμενον κατά την εκτέλεσιν ή εξ αφορμής της ναυτικής εργασίας, παρέχον δικαίωμα συντάξεως υπό του εν λόγω Ταμείου, νοείται και η νόσος, η οποία προεκλήθη ή, τυχόν προϋπάρχουσα, εξεδηλώθη ή επεδεινώθη εκ βιαίου συμβάντος ή ένεκα της εν τη συγκεκριμένη περιπτώσει εκτελέσεως της ναυτικής εργασίας υπό συνθήκας μη κανονικά και όλως εξαιρετικά, αι οποίαι υπήρξαν η κυρία αφορμή εκδηλώσεως ή αναπτύξεως της νόσου ή της επιδεινώσεως αυτής.

Επειδή, εξ άλλου, κατά την έννοιαν των διατάξεων του άρθρου 42 παρ. 1 και 2 του ως άνω Ν. 3170/1955 αι προβλεπόμεναι υγειονομικά επιτροπαί (πρωτοβάθμιος και δευτεροβάθμιος) είναι αποκλειστικώς αρμόδιαι, όπως αποφαίνωνται περί της από ιατρικής απόψεως ικανότητος του ασφαλισμένου προς εργασίαν ως και περί της υπάρξεως ή μη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της διαπιστούμενης ανικανότητος του ναυτικού προς εργασίαν και του υπό ανωτέρω έννοιαν ατυχήματος. Ειδικώτερον αποφαίνονται περί της εκδηλώσεως ή επιδεινώσεως προϋπαρχούσης διαθεσικής νόσου εν σχέσει προς το βίαιον συμβάν ή προς τα συνθήκας ναυτικής εργασίας, αι οποίαι

εκρίθησαν εις την συγκεκριμένην περίπτωσιν, υπό των αρμοδίων ασφαλιστικών οργάνων, ως ασυνήθεις και εξαιρετικάί. Αι γνωματεύσεις των ως άνω επιτροπών δεσμεύουν τα ασφαλιστικά όργανα του NAT και επί ασκηθείσης προσφυγής, το Διοικητικόν Πρωτοδικείον, ως προς την εξενεχθείσαν ιατρικήν κρίσιν, εφόσον είναι προσηκόντως ητιολογημένοι (ΣΤΕ 1375/85).

Επειδή, εν προκειμένω, κατά τα γενόμενα δεκτά υπό του δικαστηρίου της ουσίας, ο αναιρεσίβλητος, καθ' ον χρόνον υπηρέτει με την ειδικότητα του ναύτου εις ελληνικόν εμπορικόν πλοίον κατά το θέρους του έτους 1977, παρουσίαζε συμπτώματα διανοητικής καθυστερήσεως, μελαγχολίας και απωλείας της συνειδήσεως. Λυθείσης της συμβάσεως εργασίας του και καθ' ον χρόνον επέστρεψεν αεροπορικώς εις την Ελλάδα δαπάναις της εκμεταλλευομένης το πλοίον εταιρίας, απεστάλη υπό των Γαλλικών Αρχών προς ολιγοήμερον νοσηλείαν εις νευρολογικόν νοσοκομείον, μετά δε την επάνοδό του εις την Ελλάδα ενοσηλεύθη εις θεραπευτήριον λόγω ψυχασθενείας. Την 8.1.1979 υπέβαλεν εις το NAT αίτησιν περί συνταξιοδοτήσεως του λόγω ναυτικού εργατικού ατυχήματος, το οποίον είχε εν τω μεταξύ αναφέρει εις το Λιμεναρχείον Πειραιώς. Παραπεμφθείς, μετά την αίτησιν ταύτην, ενώπιον της Α/θμίου Υγειον. Επιτροπής, ευρέθη πάσχων εκ προϋπαρχούσης ψυχωσικής συνδρομής, μη εχούσης σχέσιν με την ναυτικήν εργασίαν του. Η Β/θμιοσ Υγειον. Επιτροπή, ενώπιον της οποίας ούτος προσέφυγεν, απεφάνθη δια της υπ' αριθ. 6/8.5.1980 γνωματεύσεώς της, ότι ο αναιρεσίβλητος "... Πάσχει εκ ψυχωσικής συνδρομής και ούτος είναι ανίκανος δια το ναυτικόν επάγγελμα, η δε νόσος του ως ενδογενής (διαθεσική) προϋπήρχε της ναυτολογήσεώς του και μη αναφερομένων δυσμενών συνθηκών εργασίας, δεν δύναται να χαρακτηρισθή απότοκος της εργασίας του εις το πλοίον". Μετά την γνωμάτευσιν ταύτην, το Διοικητικόν Συμβούλιον του NAT απέρριψε, δια της υπ' αριθ. 227/5.11.1980 πράξεώς του, το περί συνταξιοδοτήσεως αίτημα του αναιρεσίβλητου, επί τη αιτιολογία ότι η περίπτωσις του δεν εμπίπτει εις τας προδιαληφθείσας διατάξεις περί ναυτικού ατυχήματος, η δε Επιτροπή Παροχών, δια της μνησθείσης αποφάσεώς της, απέρριψε αίτησιν θεραπείας του αναιρεσιβλήτου. Το εκδόν την αναιρεσιβαλλομένην Διοικ. Πρωτοδικείον έκρινεν, στηριχθέν εις μαρτυρικές καταθέσεις μελών του πληρώματος του πλοίου, ότι καίτοι περιήλθεν εις την

αντίληψιν του Πλοιάρχου το γεγονός ότι ο αναιρεσίβλητος ήτο αμίλητος και διανοητικώς καθυστερημένος, δεν απεστάλη ούτος αμέσως προς νοσηλείαν, αλλά συνέχισε να εργάζεται κανονικώς επί του πλοίου υπό την σκωπτικήν συμπεριφοράν των λοιπών μελών του πληρώματος, πράγμα το οποίο συνετέλεσεν εις την μελαγχολίαν του και εις την επιδείνωσιν της καταστάσεώς του. Υπό τα δεδομένα ταύτα, το δικαστήριον της ουσίας έκρινεν, ότι η πάθησις του αναιρεσιβλήτου, καίτοι προϋπάρχουσα της ναυτολογήσεώς του, επεδεινώθη λόγω των συνθηκών εργασίας του επί του πλοίου, τας οποίας εθεώρησεν ως δυσμενείς ως και λόγω της μη λήψεως των επιβαλλομένων μέτρων κατά την επιστροφήν του αναιρεσιβλήτου εις την Ελλάδα και εχαρακτήρισε την ως άνω περίπτωσιν ως ναυτικόν εργατικόν ατύχημα, παρέχον εις τον αναιρεσίβλητον δικαίωμα συντάξεως λόγω αναπηρίας. Ούτως όμως κρίναν το Διοικητικόν Πρωτοδικείον, ήτοι αποφανθέν περί της επιδεινώσεως της ενδογενούς νόσου του αναιρεσιβλήτου λόγω των δυσμενών συνθηκών εργασίας του επί του πλοίου, παρά την περί του αντιθέτου γνωμάτευσιν της Β/θμίου Υγειον. Επιτροπής, εξήλθε των, κατά τας προπαρατεθείσας διατάξεις, ορίων της εξουσίας του, ενώ έδει, εφ' όσον εθεώρει την ανωτέρω γνωμάτευσιν ως ανεπαρκώς κατά το σημείον τούτο ητιολογημένην, να αναπέμψη την υπόθεσιν εις την Υγειον. Επιτροπήν, ίνα αυτή κρίνη, ητιολογημένως, εάν η νόσος του αναιρεσίβλητου επεδεινώθη λόγω των κριθεισών, υπό του Δικαστηρίου, ως δυσμενών συνθηκών εργασίας επί του πλοίου και λόγω παραλείψεως παροχής της δεούσης περιθάλψεως τούτου μετά την απόλυσίν του (βλ. ΣτΕ 3989/84, 1735/85). Δια τον λόγον τούτον, βασίμως προβαλλόμενον, η προσβαλλομένη απόφασις, πρέπει να αναιρεθή, παρελκούσης ως αλυσιτελούς της ερεύνης των λοιπών λόγων αναιρέσεως, η δε υπόθεσις, χρήζουσα διευκρινήσεως κατά το πραγματικόν αυτής, δέον να αναπεμφθή εις το εκδόν την αναιρεσιβαλλομένην δικαστήριον προς νέαν νόμιμον κρίσιν.